

Yksityisteiden kunnossapidon ja perusparannuksen avustusperusteet vuonna 2019

2506/10.03.01/2014

KRAKLLK 29.01.2019 § 17

Taustaa

Yksityistiet ovat merkittävä osa Joensuun alueen liikenneverkkoa. Yksityisteitä käytetään vakituisen asutuksen kulkureitteinä, vapaa-ajan toimintoihin ja ne ovat elinkeinotoiminnan, varsinkin metsä- ja maatalouden näkökulmasta tärkeitä.

Vuonna 2018 kunnossapitoavustusta saavien yksityisteiden kokonaismäärä oli Joensuun alueella yhteensä 384 kappaletta. Avustettavaa tiepituutta oli yhteensä 960 kilometriä. Vuonna 2018 avustettiin I-luokan teitä 258 €/km ja II-luokan teitä 168 €/km.

Vuonna 2018 yksityisteiden avustuksiin varattu määräraha oli yhteensä 288 000 euroa. Määrärahasta noin 238 000 euroa myönnettiin kunnossapitoavustuksiin ja noin 50 000 euroa perusparannushankkeisiin. Vuoden 2019 talousarviossa yksityisteiden avustuksiin on varattu määrärahaa 316 800 euroa, joka on 10 % enemmän kuin edellisvuonna.

Uusi yksityistielaki on tullut voimaan 1.1.2019 korvaten vanhan v. 1963 voimaan tulleen lain yksityisistä teistä. Uudessa yksityistielaisissa avustuskriteereillä kannustetaan yksityisteitä järjestäytymään, koska katsotaan, että järjestäytynyt tiekunta toimii ammattimaisemmin tienpidossa.

Yksityistielain 84 §: ” Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.”

Yksityistielain muutoksen vaikutukset avustusperusteisiin

Kunnossapitoavustusta on Joensuussa aiemmin myönnetty järjestäytyneille ja järjestäytymättömille yksityisteille. Myös tilakohtaisia teitä on avustettu. Uuden yksityistielain ja siihen kirjattujen järjestäytymisvaatimusten vuoksi esitetään avustusperusteisiin järjestäytyneisyyteen liittyvää muutosta. Niiden yksityisteiden, joilla on mahdollista järjestäytyä, olisi jatkossa kunnossapitoavustusta saadakseen järjestäydyttävä. Tiekunta syntyy, kun sen perustamisesta on tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmän yksityistierekisteriin. Tiekuunnan tulee ilmoittaa, kun se on järjestäytynyt ja tiekunta on rekisteröity yksityistierekisteriin.

Jos yksityistielle on yksityistielain mukaan mahdollista perustaa tiekunta, on se perustettava avustuksen saamiseksi, muutoin avustusta ei enää myönnetä. Lisäksi avustuksen saannin edellytyksenä on ajantasaisten tietojen toimittaminen maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin ja tie- ja katuverkon tietojärjestelmään digiroad:iin.

Avustuksen piiristä jäisivät pois myös ne järjestäytyneet tiekunnat, jotka eivät pidä kokouksia yksityistielain 60 §:n mukaisesti vähintään neljän vuoden välein, koska tämä on edellytyksenä tiekunnan säilymisenä järjestäytyneenä tiekuntana.

Joidenkin yksityisteiden osalta järjestäytyminen ei ole käytännössä mahdollista. Nämä tiet ovat yleensä kiinteistöjen omia teitä ja ns. sopimusteitä, joihin ei myöskään sovelleta yksityistielakia. Tällaiset tiet esitetään pidettäväksi avustuksen piirissä jatkossakin. Kuitenkin niiden edellä mainittujen yksityisteiden, joiden on mahdollista liittyä toiseen tiekuntaan tulisi avustuksen saamiseksi näin tehdä.

Kuntaliiton yleiskirje 10/2018 lakimuutokseen liittyen sekä yleiskirjettä täydentävä aineisto on luettavissa luottamushenkilöiden verkkopalvelussa.

Esitys kunnossapidon avustusperusteiksi

Joensuun kaupunki avustaa vuosittain kunnossapidossa niitä yksityisteitä, joiden varrella on pysyvää asutusta ja/tai merkittävää teollisuustoimintaa. Avustettavan, pysyvän asutuksen käyttämän tieosuuden on oltava vähintään 0,5 kilometriä.

Kunnossapitoavustuksen määrittämistä varten yksityistiet jaetaan kahteen avustusluokkaan,

I-luokka. Tiet, jotka ovat virallisesti järjestäytyneitä. Tielle on perustettu joko maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksessa tai kunnan tielautakunnan toimituksessa tai tiekunnan omalla päätöksellä tiekunta, joka on tämän jälkeen asianmukaisesti rekisteröity maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin. Tiekunta koontuu yksityistielain mukaisesti säännöllisesti päättämään tiekunnan asioista vähintään neljän vuoden välein. Tiekuuntien tulee ilmoittaa viimeisen pitämänsä vuosikokouksen päivämäärä.

I-luokkaan kuuluvat virallisesti järjestäytyneiden teiden **lisäksi** merkittävää teollisuustoimintaa sisältävät yksityistiet. Näiden yksityisteiden yrityksillä tulee olla merkittävä työllisyysvaikutus ja runsaasti raskasta liikennettä.

II-luokka. Tiet, joiden järjestäytyminen ei lähtökohtaisesti ole mahdollista. Tie on ns. pysyvän asutuksen tilakohtainen tie. Tällaista tietä on vain asianomaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla oikeus käyttää ja tie sijaitsee kokonaisuudessaan tämän kiinteistön alueella.

Yksityistielain 85 § mukaisesti kaupungin kunnossapitoavustusta saavien teiden käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää eikä tietä saa sulkea. Tätä tullaan edellyttämään kaikilta avustusta saavilta teiltä.

Kunnossapitoavustushakemus tulee osoittaa ja toimittaa lautakunnalle 31.3.2019 mennessä. Hakuajan jälkeen tulleet kunnossapitohakemukset otetaan käsitte-lyyn vain erityisestä syystä. Ne järjestäytyneet tiekunnat, joilla yksityistietoimi-tusprosessi ei ole ehtinyt hakuajan puitteissa valmiiksi, voivat hakea avustusta hakuajan jälkeen. Avustamisen käsittelyn yksinkertaistamiseksi avustuksen myöntäminen delegoidaan kaupungininsinöörin päätettäväksi.

Esitys muutokseksi perusparannusavustuksiin

Perusparannusavustusten osalta esitetään Kemera-avustus poistettavaksi avus-tusperusteista. Kemera-tukea ei myönnetä, jos tiekunta saa muuta julkista tu-kea, esimerkiksi kunnan avustusta. Tästä johtuen hakemuksia Kemera-kohteisiin ei ole viime vuosina kaupungille tullut.

Avustusten hakeminen

Tieavustuksia voi hakea sähköisesti tai lomakkeilla, joita on saatavilla palvelupis-teiltä tai Joensuun kaupungin Internet-sivuilta. Tieavustusten sähköinen haku on mahdollista alkuvuodesta 2019 ja hausta on lisää tietoa Internet-sivuilla.

Valmistelija: yhdyskuntainsinööri Hanna Hirvonen / AV

Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää hyväksyä edellä esitetyt yksityisteiden kun-nossapito- ja perusparannusten haku- ja avustusten myöntämisperusteiden peri-aatteet ja

vahvistaa yksityisteiden **kunnossapidon avustusperusteet** seuraavasti:

1. Joensuun kaupungin alueella olevat yksityiset tiet jaetaan kahteen avus-tusluokkaan I ja II, esittelytekstin mukaisesti.
Avustus myönnetään molemmissa luokissa vain pysyvästi asutulle talou-delle saakka Joensuun kaupungin alueella. Pysyvästi asuttuna taloutena pi-detään asuntoa, jossa asutaan ympäri vuoden ja joka on väestötietojärjes-telmään tallennettu asuinpaikka. Avustettavan, pysyvän asutuksen käyttä-män tieosuuden on oltava vähintään 0,5 kilometriä.
2. Avustus voidaan myöntää myös yksityisteille, joilla on merkittävää teolli-suustoimintaa. Yrityksillä tulee olla merkittävä työllisyysvaikutus ja tiellä runsaasti raskasta liikennettä. Merkittävää teollisuustoimintaa sisältävien teiden avustus määritellään avustusluokan I mukaisesti ja avustus voidaan myöntää myös alle 0,5 km tieosuuksille. Mikäli merkittävää teollisuusti-mintaa sisältävällä yksityistiellä on myös vakituista asutusta, niin ao. tielle myönnetään lisäksi avustus vakituisen asutuksen perusteella.
3. Myöntää yksityisteiden tiekunnille kunnossapitoavustusta vuodelle 2019 siten, että lautakunta päättää vuosittain teiden avustusluokista. Avustuk-sen kokonaissumma määräytyy avustettavan tiepituuden mukaisesti ja avustuksen määrittelyssä käytetty yksikkö on euroa/kilometri.

4. Kunnossapitoavustushakemus tulee osoittaa ja toimittaa lautakunnalle 31.3.2019 mennessä. Lautakunta vahvistaa tiekunnille myönnettävät kunnossapitoavustukset kevään kokouksessa hakuajan päättymisen jälkeen- ja loppuosa määrärahasta jää jaettavaksi perusparannusavustuksiin, joita tiekunnat hakevat erillisesti. Kunnossapitoavustus myönnetään vuonna 2018 avustusta saaneille, avustuskelpoisille tiekunnille ilman erillistä hakemista.

Mikäli avustuksen myöntämisperusteet ovat muuttuneet, tulee muutoksista ilmoittaa 31.3.2019 mennessä hakulomakkeella, joka löytyy Joensuun kaupungin Internet-sivuilta. Hakulomake tulee toimittaa ainakin seuraavilta tiekunnilta:

- a. Järjestäytyneet tiekunnat, joiden viimeisimmästä kokouksesta on neljä vuotta ja jotka aikovat pitää kokouksen keväällä 2019
  - b. Aiemmin järjestäytymättömät tiekunnat, jotka ovat vasta järjestäytyneet tai ensisijassa järjestäytymässä
  - c. Tiekunnat, joilla ei ole enää vakituista asutusta 0,5 km päässä tai vakituisen asutuksen sijainti on muuttunut
  - d. Tiekunnan yhteystiedoissa tapahtunut muutoksia
5. Hakuajan jälkeen tulleet kunnossapitohakemukset otetaan käsittelyyn vain erityisestä syystä. Muun muassa vasta järjestäytyneet tiekunnat voivat hakea avustusta tätä kautta. Avustamisen käsittelyn yksinkertaistamiseksi avustuksen myöntäminen delegoidaan kaupungininsinööriin päätettäväksi.

ja vahvistaa yksityisteiden **perusparannuksen avustusperusteet** seuraavasti:

1. Kaupunki avustaa määrärahojen puitteissa niitä tiekuntia, jotka ovat jättäneet kaupungille erillisen vapaamuotoisen perusparannusavustushakemuksen ja jotka ovat saaneet ELY-keskuksen valtion avustusta perusparantamiseen siten, että avustus on puolet jäljelle jäävästä osuudesta kustannuksiin, kuitenkin enintään 20 % kokonaiskustannuksista.
2. Lisäksi yksityisten teiden on mahdollista hakea avustusta pieniin kohdennettuihin korjaushankkeisiin. Kaupunki myöntää avustusta hankkeisiin enintään 20 prosenttia kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 2 500 euroa. Tien varrella tulee olla pysyvää asutusta vähintään 0,5 kilometrin matkalla. Hankkeiden avustamisesta päättää kaupungininsinööri.

Kaupunkirakennepalvelut valvoo tiekuntien avustusten käyttöä tietarkastuksilla ja muutoin sopivaksi katsomillaan tavoilla. Tarkastuksista pyritään ilmoittamaan tiekunnille.

Peruste: Joensuun kaupungin hallintosäntö 20 § 3. mom. 2. kohta.
Yksityistielaki 13.7.2018/560, 84 §

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.